

Obsah

Předmluva	IX
Seznam použitých zkratk	XXI
Část I. Obecná část	1
Kapitola 1. Trestní odpovědnost v tržním hospodářství - podnikání a ekonomická kriminalita	1
Oddíl 1. Úvod	1
Oddíl 2. Pomocná úloha trestní represe	5
Oddíl 3. Hierarchie odpovědností (odpovědnost civilní, správní a trestní)	7
Oddíl 4. Působnost trestních zákonů	11
4.1. Časová působnost	12
4.2. Místní působnost	14
4.3. Vydávání pachatelů (extradice)	14
4.4. Věcná a osobní působnost	16
Oddíl 5. Zákaz analogie	17
Kapitola 2. Obecně k základům trestní odpovědnosti v souvislosti s podnikáním	18
Oddíl 1. Trestný čin – pojem	18
1.1. Trestný čin a skutková podstata trestného činu	19
1.2. Společenská nebezpečnost trestného činu (pojem a význam a kritéria jejího stupně)	22
1.3. Vývojová stadia trestného činu	25
A. Příprava k trestnému činu	27
B. Pokus trestného činu	28
C. Dobrovolné upuštění od přípravy nebo pokusu trestného činu	31
1.4. Souběh a recidiva	33
1.5. Trestný čin a další typy deliktů	39
Oddíl 2. Pokračování v tr. činu, tr. činy hromadné a trvající	40
2.1. Obecně k zvláštním typům trestných činů	40
2.2. Pokračování v trestném činu	40
2.3. Trestné činy hromadné	42
2.4. Trvající trestné činy	43
2.5. Obecné zásady platné pro pokračování, hromadné a trvající trestné činy	44
Oddíl 3. Protiprávnost a okolnosti vylučující protiprávnost	45
3.1. Pojem protiprávnosti	45
3.2. Obecně k okolnostem vylučujícím protiprávnost	45
3.3. Krajní nouze	46
3.4. Nutná obrana	50

Obsah

3.5. Riziko ve výrobě a ve výzkumu	59
3.6. Svolení poškozeného	59
3.7. Plnění zákonné povinnosti a výkon práva	59
3.8. Oprávněné použití zbraně	61
Oddíl 4. Pachatel a trestná součinnost	62
4.1. Osoba pachatele	62
4.2. Věk a přičetnost pachatele	63
4.3. Nepřímé pachatelství	66
4.4. Konkrétní a speciální subjekt a trestní odpovědnost osob jednajících za právnické osoby	67
4.5. Trestná součinnost	79
4.6. Spolupachatelství	79
4.7. Účastenství (organizátor, návodce a pomocník)	82
Oddíl 5. Jednání pachatele a následky trestné činnosti v oblasti ekonomiky	87
5.1. Jednání pachatele a některé jeho zvláštní formy u ekonomické trestné činnosti	87
5.2. Následky v oblasti ekonomické trestné činnosti	89
5.3. Příčinný vztah mezi jednáním a následkem	90
Oddíl 6. Zavinění u trestné činnosti související s podnikáním	91
6.1. Obecně k zavinění	91
6.2. Úmysl	94
6.3. Nedbalost	96
6.4. Konstrukce skutkových podstat z hlediska zavinění	101
6.5. Omyl	102
Kapitola 3. Sankce ukládané za trestné činy	105
Oddíl 1. Tresty	105
1. 1. Trest odnětí svobody	109
1. 2. Peněžitý trest	111
1. 3. Propadnutí majetku	112
1. 4. Propadnutí věci	112
1. 5. Zákaz činnosti	113
Oddíl 2. Ochranná opatření	116
Kapitola 4. Zánik trestnosti a trestu	118
Oddíl 1. Okolnosti způsobující zánik trestnosti	118
1. 1. Zánik nebezpečnosti pro společnost	119
1. 2. Účinná lítost	120
1. 3. Promlčení trestního stíhání	124
1. 4. Zánik trestnosti přípravy a pokusu trestného činu	129
1. 5. Zvláštní případy účinné lítosti	129
1. 6. Smrt pachatele	130
1. 7. Milost a amnestie prezidenta republiky	130
Oddíl 2. Okolnosti způsobující zánik trestu	131
2. 1. Promlčení výkonu trestu	132
2. 2. Smrt odsouzeného	133

2. 3. Milost a amnestie prezidenta republiky	133
2. 4. Zahlazení odsouzení	133
Kapitola 5. Některá další obecná ustanovení tr. zákona	
vztahující se k hospodářské trestné činnosti	137
Oddíl 1. Škoda a prospěch, stanovení jejich výše	138
Oddíl 2. Pojem věci a majetku v trestním zákoně a zvláštnosti	
cenných papírů	146
2. 1. Věci a majetek	146
2. 2. Cenné papíry	149
<i>A. Obecné výklady o cenných papírech .....</i>	<i>149</i>
<i>B. Akcie .....</i>	<i>151</i>
<i>C. Zatímní listy .....</i>	<i>154</i>
<i>D. Podílové listy .....</i>	<i>155</i>
<i>E. Dluhopisy .....</i>	<i>156</i>
<i>F. Investiční kupóny .....</i>	<i>160</i>
<i>G. Kupóny .....</i>	<i>160</i>
<i>H. Směnky .....</i>	<i>160</i>
<i>I. Šeky .....</i>	<i>161</i>
<i>J. Cestovní šek .....</i>	<i>161</i>
<i>K. Náložný list .....</i>	<i>162</i>
<i>L. Skladištní list .....</i>	<i>163</i>
<i>M. Opční list .....</i>	<i>163</i>
<i>N. Vkladní list .....</i>	<i>164</i>
<i>O. Zemědělský skladní list .....</i>	<i>164</i>
<i>P. Forma a podoba cenných papírů a evidence cenných</i>	
<i>papírů .....</i>	<i>164</i>
<i>Q. Trestněprávní souvislosti cenných papírů .....</i>	<i>165</i>
Oddíl 3. Pojem organizace pro účely trestního zákona	168
Oddíl 4. Veřejný činitel a význam tohoto postavení v souvislosti	
s podnikáním	169
Oddíl 5. Organizovaná skupina a zločinné spolčení	172
Kapitola 6. Některé instituty trestního řízení v hospodářských trest-	
ních věcech	174
Oddíl 1. Úvod	174
Oddíl 2. Trestní oznámení	175
2.1. Trestní oznámení a vymáhání pohledávek	175
2.2. Poskytnutí vysvětlení	179
Oddíl 3. Postavení obviněného a poškozeného	180
3. 1. Obviněný a jeho práva v trestním řízení	180
3. 2. Poškozený a jeho práva v trestním řízení	188
Oddíl 4. Specifika odhalování, vyšetřování a dokazování ekonomické	
kriminality	192
4.1. Osoba pachatele hospodářské kriminality	195
4.2. Problematika počítačového zpracování dat v oblasti hospodářské	
kriminality	196

Obsah

4.3. Použití operativně pátracích prostředků	197
4.4. Východiska pro obsah a rozsah dokazování hospodářské kriminality	198
4.5. Opatřování důkazů	200
4.6. K některým důkazním prostředkům	202
A. Svědecké výpovědi	202
B. Znalecké posudky a odborná vyjádření	203
C. Listinné a věcné důkazy	208
4.7. K vyžadování chráněných údajů v trestním řízení	209
A. Problematika bankovního tajemství a poskytování údajů jím krytých	209
B. Poznámky k povinnosti mlčenlivosti v daňovém řízení	214
4.8. Dokazování úmyslu jako rozhodující formy zavinění	218
Oddíl 5. Adhezní řízení	221
5.1. Obecné základy odpovědnosti za škodu	221
A. Odpovědnostní vztah	221
B. Druhy odpovědnosti	221
C. Předpoklady vzniku odpovědnosti za škodu	222
D. Odpovědnost za škodu, rozsah a způsob náhrady škody podle občanského zákoníku	224
E. Odpovědnost za škodu, rozsah a způsob náhrady škody v pracovněprávních vztazích	230
F. Odpovědnost za škodu, rozsah a způsob náhrady škody v obchodních vztazích	233
G. Promlčení a prekluze nároku na náhradu škody	235
H. Bezdůvodné obohacení a jeho vztah k náhradě škody	236
5.2. Rozhodování o náhradě škody v adhezním řízení	237
Část II. Zvláštní část	
Kapitola 1. Obecně k hospodářským a souvisejícím majetkovým trestným činům	
Oddíl 1. Úvod	255
Oddíl 2. Souvislosti s mimotrestní právní úpravou a role trestního práva	257
Oddíl 3. Zvláštnosti vyplývající z individuální trestní odpovědnosti ve vztahu k podnikání právnických osob	263
Oddíl 4. Majetkové poměry právnických osob	266
Oddíl 5. Trestní odpovědnost jako odpovědnost za vlastní zavinění a omyl pachatele	271
Oddíl 6. Některé další zvláštnosti trestných činů v podnikatelské sféře	273
Kapitola 2. Trestné činy hospodářské	
Oddíl 1. Trestné činy proti hospodářské soustavě	276
1.1. Neoprávněné podnikání	276

Obsah

1.2. Neoprávněné provozování loterie a podobné sázkové hry	287
1.3. Poškození spotřebitele	289
1.4. Porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou	294
1.5. Porušování předpisů o nakládání s kontrolovaným zbožím a technologiemi	302
1.6. Porušování předpisů o zahraničním obchodu s vojenským materiálem	307
Oddíl 2. Trestné činy proti hospodářské kázi	310
2.1. Trestný čin zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění	310
2.2. Trestný čin porušení povinnosti v řízení o konkursu	319
2.3. Porušování závazných pravidel hospodářského styku	330
2.4. Zneužívání informací v obchodním styku	338
2.5. Pletichy při veřejné soutěži a veřejné dražbě	344
2.6. Vystavení nepravdivého potvrzení	350
Oddíl 3. Trestné činy daňové a související	355
3.1. Některé zvláštnosti daňové kriminality	355
3.2. Neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení, na zdravotní pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti	359
A. Podmínky trestní odpovědnosti	359
B. Zvláštní ustanovení o účinné lítosti	364
3.3. Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby	366
3.4. Porušení předpisů o nálepkách k označení zboží	385
3.5. Nesplnění oznamovací povinnosti v daňovém řízení	386
3.6. Padělání a pozměňování nálepek k označení zboží nebo předmětů dokazujících splnění poplatkové povinnosti	390
3.7. Trestné činy proti měně	392
3.8. Padělání a pozměňování peněz	392
3.9. Udávání padělaných a pozměněných peněz	395
3.10. Výroba a držení padělatelského náčiní	395
3.11. Ohrožování oběhu tuzemských peněz	396
3.12. Padělání a pozměňování známek	397
3.13. Zvláštnosti ochrany cenných papírů a jiných platebních prostředků	398
3.14. Porušení zákazů v době nouzového stavu v devizovém hospodářství	402
Oddíl 4. Trestné činy proti předpisům o nekalé soutěži, ochranných známkách, chráněných vzorech a proti autorskému právu, proti právům souvisejících s právem autorským a proti právům k databázi	402
4.1. Nekalá soutěž	402
4.2. Porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu	408
4.3. Porušování průmyslových práv	412
4.4. Porušování autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi	416
Kapitola 3. Trestné činy proti majetku	433
Oddíl 1. Trestné činy proti cizím věcem	433

Obsah

1. 1. Krádež	433
1. 2. Zpronevěra	438
1. 3. Neoprávněné užívání cizí věci	448
1. 4. Neoprávněný zásah do práva k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru	451
1. 5. Neoprávněné držení platební karty	454
1. 6. Zatajení věci	456
1. 7. Poškozování cizí věci	458
Oddíl 2. Trestné činy podvodného charakteru	462
2. 1. Podvod	462
2. 2. Pojistný podvod	470
2. 3. Úvěrový podvod	474
2. 4. Provozování nepoctivých her a sázek	478
Oddíl 3. Podílnictví na trestné činnosti jiného	480
3. 1. Úmyslné podílnictví	480
3. 2. Podílnictví z nedbalosti	482
3. 3. Zastření původu věci	483
Oddíl 4. Trestné činy zasahující širší majetkovou sféru	484
4. 1. Lichva	484
4. 2. Úmyslné porušování povinnosti při správě cizího majetku	487
4. 3. Porušování povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti ..	495
Oddíl 5. Trestné činy úpadkové a poškozující věřitele	497
5. 1. Poškozování věřitele	497
5. 2. Zvýhodňování věřitele	505
5. 3. Pletichy při řízení konkursním a vyrovnacím	511
5. 4. Předlužení	516
Oddíl 6. Ostatní majetkové trestné činy	523
6. 1. Poškození a zneužití záznamu na nosiči informací	523
6. 2. Zneužívání vlastnictví	527
Kapitola 4. Zvláštnosti trestné činnosti v oblasti auditorské činnosti a znalecké činnosti u ekonomické kriminality	529
Oddíl 1. Trestná činnost související se znaleckými posudky	529
Oddíl 2. Trestná činnost související s audity a potvrzeními vydávanými auditory	534
Kapitola 5. Trestná činnost na kapitálovém trhu	539
Oddíl 1. Funkce kapitálového trhu a jeho regulace	539
1.1. Právní regulace	540
1.2. Poskytování investičních služeb	541
A. Právní rámec fungování trhu s cennými papíry a poskytování investičních služeb	541
B. Změny majitele cenného papíru	542
C. Poskytování investičních služeb a organizování trhu s cennými papíry	544
D. Operace využívané k realizaci obchodů s cennými papíry ...	549
E. Smlouvy o převodech cenných papírů	550

Obsah

<i>F. Smlouvy o obstarání a zprostředkování převodu cenných papírů</i>	552
<i>G. Hodnota cenného papíru</i>	553
1.3. Komise pro cenné papíry a regulace kapitálového trhu	555
<i>A. Postavení Komise pro cenné papíry a dozor nad kapitálovým trhem</i>	555
<i>B. Předmět státního dozoru nad kapitálovým trhem a jeho regulace</i>	555
Oddíl 2. Kapitálový trh a trestná činnost spojená s jeho fungováním	
2.1. Poskytování investičních služeb a porušování závazných pravidel chování účastníků kapitálového trhu	557
<i>A. Neoprávněné podnikání na kapitálovém trhu</i>	558
<i>B. Obchodování s investičními instrumenty na vlastní účet obchodníka s cennými papíry</i>	560
2.2. Porušování povinnosti při správě cizího majetku	564
2.3. Zneužívání informací v obchodním styku a manipulace s kurzem cenných papírů	573
<i>A. Zneužívání důvěrných informací</i>	573
<i>B. Zneužití informací o akcionářích akciových společností z databází Střediska cenných papírů</i>	577
<i>C. Manipulace s kurzem cenných papírů</i>	583
2.4. Daňové delikty související s obchodem s cennými papíry	585
Kapitola 6. Trestná činnost spojená s působením investičních společností, investičních, podílových a penzijních fondů	591
Oddíl 1. Kolektivní investování a právní rámec pro působení investičních společností, investičních fondů a penzijních fondů	591
1.1. Zákonná úprava kolektivního investování a postavení investičních společností a investičních fondů	591
1.2. Postavení penzijních fondů a právní rámec pro jejich působení	594
Oddíl 2. Trestná činnost spojená s působením investičních společností a investičních fondů	595
2.1. Nepřímé účtování poplatků za obhospodařování majetku ve fondech	597
2.2. Neoprávněné odčerpávání aktiv z majetku v investičních a podílových fondech	601
2.3. Poškozování majetku v investičních a podílových fondech obchody sjednávanými prostřednictvím obchodníků s cennými papíry	609
2.4. Poškozování majetku v investičních a podílových fondech jeho nevhodnou správou	612
<i>A. Porušování povinností při správě majetku v investičních a podílových fondech a způsobení úpadkové situace</i>	612
<i>B. Nadhodnocování málo likvidních cenných papírů, kupovaných do majetku v investičních a podílových fondech</i>	615
<i>C. Zvyšování základního kapitálu akciových společností operacemi nevýhodnými pro investiční fondy</i>	617

Obsah

D. Nevýhodné půjčování cenných papírů z majetku v investičních fondech a podílových fondech a po- ukazování záloh na nákup cenných papírů	618
2.5. Porušování limitů k omezení a rozložení rizika	620
Oddíl 3. Poškození majetku v penzijních fondech a ne- oprávněné čerpání příspěvku na penzijní připojištění	623
Kapitola 7. Trestná činnost v bankovníctví	625
Oddíl 1. Bankovní systém a zásady jeho fungování	625
1.1. Bankovní systém v České republice	625
1.2. Podnikání bank	628
A. Platební styk bank	629
B. Finanční instrumenty a operace používané bankami	631
C. Rizika bankovního podnikání a jejich řízení	637
D. Pravidla obezřetného podnikání bank	640
Oddíl 2. Spořitelní a úvěrní družstva a právní rámec pro jejich působení	647
Oddíl 3. Trestná činnost v bankovní sféře	648
3.1. Obchodování banky ohrožující zájmy jejich věřitelů	648
A. Poskytování úvěrů akcionářům banky nebo společností s nimi spjatým a dalším osobám se zvláštním vztahem k bance	650
B. Nadhodnocování zástav poskytnutých třetími osobami obchodujícími s bankou	653
C. Nevýhodné zastavování dobrých aktiv	654
D. Pořizování nekvalitních cenných papírů nebo majetkových účástí do portfolia banky	657
E. Odčerpávání majetkových hodnot z banky sjednáváním pro banku nevýhodných smluv	659
3.2. Překročení úměrného rizika podnikání v bankovní sféře	668
A. Nedodržování obecně závazných právních norem regulujících provádění bankovních obchodů	671
B. Přijímání nadměrných rizik v aktivních bankovních obchodech a provádění pro banku nevýhodných obchodních operací spojené s porušováním pravidel obezřetného podnikání	677
3.3. Zneužívání důvěrných informací v obchodním styku na peněžním a kapitálovém trhu	684
3.4. Úvěrové podvody a trestná činnost v oblasti bankovního platebního styku	686
A. Úvěrové podvody	686
B. Trestná činnost v oblasti bankovního platebního styku	695
C. Zneužití šeků a směnec	704
3.5. Operace se základním kapitálem banky a nezákonné nabývání majetkových účastí	707
A. Splacení základního kapitálu banky z jejích vlastních pro- středků (aktiv)	707

Obsah

	<i>B. Nadhodnocení nepeněžitých vkladů do základního kapitálu</i> . . .	714
	<i>C. Získání majetkové účasti na bance v rozporu se zákonem</i> . . .	720
3.6.	<i>Záměrně špatné řízení banky</i>	721
	<i>A. Zkreslování účetních výkazů a hlášení pro bankovní dohled</i> <i>a daňové delikty</i>	722
	<i>B. Nedostatečná tvorba opravných položek a rezerv</i>	731
	<i>C. Nevymáhání splatných pohledávek na obchodních</i> <i>společnostech spjatých s akcionáři banky nebo s vedením</i> <i>banky</i>	732
	<i>D. Potlačování prvků systému vnitřní kontroly a výběr</i> <i>nekvalitního managementu</i>	733
	<i>E. Splácení úvěrů dalším úvěrováním ke škodě banky,</i> <i>poskytování úvěrů akcionářům banky a použití účelově</i> <i>určených úvěrů jiným způsobem, než bylo dohodnuto</i>	734
	<i>F. Sjednávání nadměrných podrozvahových závazků</i>	737
	<i>G. Neoprávněné čerpání prostředků z fondu pojištění vkladů</i> <i>nebo nad rámec tohoto pojištění</i>	739
	<i>H. Nezákonné operace v souvislosti se změnami ve složení statu-</i> <i>tárního orgánu banky</i>	741
	<i>I. Úpadek způsobený úmyslně nebo z nedbalosti</i>	742
3.7.	<i>Neoprávněné podnikání v bankovní sféře</i>	747
	<i>A. Překročení licenčního oprávnění banky</i>	747
	<i>B. Neoprávněné poskytování bankovních služeb, zejména zastí-</i> <i>rané shromažďování vkladů od občanů</i>	749
	<i>C. Neoprávněné přijímání vkladů obchodníky s cennými papíry</i> . .	755
Oddíl 4.	<i>Poškozování majetku ve spořitelních a úvěrních družstvech</i> <i>a trestná činnost spojená s jejich působením</i>	756
	<i>Seznam literatury</i>	759
	<i>Věcný rejstřík</i>	769